Saa′mi siidsååbbar | Kolttien kyläkokous
Sevettijärventie 9080
99930 SEVETTIJÄRVI
kolttien.kylakokous@saamisiidsaabbar.fi

LAUSUNTO
15.10.2020

Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Asia: Kolttien kyläkokouksen kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi poronhoitolain muuttamisesta

Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyyntö 9.10.2020: *Maa- ja metsätalousvaliokunta perjantai 16.10.2020 klo 09.45 / HE 152/2020 vp*

1. Tausta

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Kolttien kyläkokoukselta kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi poronhoitolain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi poronhoitolakia. Nykyiset kuntakohtaiset arvioimislautakunnat, jotka ratkaisevat ensi asteena porojen aiheuttamien vahinkojen korvaamista ja alueiden aitaamista koskevat riidat, lakkautettaisiin, mikä merkitsisi lainkäyttötoimivallan siirtymistä yleisille tuomioistuimille. Poronhoitoaluetta varten perustettaisiin puolueeton asiantuntijaelin, porovahinkolautakunta, jonka tehtävänä olisi antaa pyynnöstä lausuntoja siitä, ovatko porot aiheuttaneet poronhoitolaissa korvattavaksi säädettyä vahinkoa ja mikä on vahingon suuruus sekä mikä on paliskunnan aitaamisvelvollisuus. Lautakunnan jäsen voisi toimia molempien osapuolten pyynnöstä sovittelijana. Esityksen tavoitteena on poistaa ongelmat, jotka liittyvät nykyisen riidanratkaisutoiminnan puolueettomuuteen ja riippumattomuuteen ja sitä kohtaan koettuun luottamuspulaan. Tavoitteena on lisäksi luoda menettely, jonka avulla porojen aiheuttamia vahinkoja ja aitaamista voitaisiin arvioida asiantuntevasti, kohtuullisin kustannuksin ja molempia osapuolia kuullen ja joka edistäisi sovintoratkaisuun pääsyä osapuolten kesken. Esitys liittyy valtion vuoden 2021 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2021.

2. Kolttien kyläkokouksen huomiot

Hallituksen esitys laiksi poronhoitolain muuttamiseksi poistamalla arvioimislautakunnat ja niiden muuttamiseksi porovahinkolautakunnaksi selkeyttää porojen viljelyksille aiheutuneiden vahinkojen korvaamismenettelyä ja paliskuntien aitaamisvelvollisuuksia tai esitettyjen vahinkojen perusteettomuuden selvittämistä. Porovahinkolautakunnan toiminta olisi lähtökohtaisesti osapuolten yhteisymmärrystä hakevaa ja mahdollisuus sovitteluun on keskeinen osa esitystä, mitä pidämme hyvänä. Mikäli asiasta ei päästä sopuun, niin lopullinen ratkaisuvalta siirtyy esityksessä yleisille tuomioistuimille. Menettely turvaa osapuolten yhdenvertaista oikeutta ja toivon mukaan vähentää luottamuspulaa.

Hallituksen esityksen 36 §:n Porovahinkolautakunta 2 momenttiin tulisi lisätä kuulemisvelvoite Saamelaiskäräjille ja Kolttien kyläkokoukselle saamelaiskulttuurin asiantuntijan nimeämiseen liittyen. Lakiehdotuksen yhteydessä laadittu uusi Valtioneuvoston asetus porovahinkolautakunnasta 2 § määrää lautakunnan kokoonpanosta siten, että vähintään yhden jäsenen tulee olla perehtynyt saamelaiskulttuuriin.

Kolttien kyläkokous esittää seuraavaa lisäystä 36 §:n 2 momenttiin:
Maa- ja metsätalousministeriö nimittää porovahinkolautakunnan jäsenet neljäksi vuodeksi kerrallaan. Ennen jäsenten nimittämistä maa- ja metsätalousministeriön on kuultava asian kannalta keskeisiä tuottaja- ja elinkeinojärjestöjä, *Saamelaiskäräjiä sekä Kolttien kyläkokousta.*

Lisäksi pidämme tärkeänä, että saamen kielilain velvoitteet otetaan lakiehdotuksessa huomioon.

Kolttien kyläkokouksen puolesta,

Sevettijärvellä 15.10.2020

_____

Veikko Feodoroff, kolttien luottamusmies